

OBSAH

<i>Florin Curta</i> , Utváření Slovanů (se zvláštním zřetelem k Čechám a Moravě) – The making of the Slavs (with a special emphasis on Bohemia and Moravia)	643–694
<i>Roman Křivánek</i> , Detailní měření magnetické susceptibility v odkrytých archeologických situacích – Detailed measurement of magnetic susceptibility in an open archaeological situation	695–724
MATERIALIA	
<i>Anna Pankowská</i> , Hodnocení shody odhadu pohlaví mezi dvěma badateli na souboru lidských kosterních pozůstatků z lokality Hulín 3 – Evaluation of the degree of agreement in sex estimations by two observers of the collection of skeletons from the archaeological site “Hulín 3”	725–732
<i>Zdeněk Smetánka</i> , Vzpomínky na minulost české archeologie I. Neviditelná kolej jako prostředek hledání nových cest – Remembering the Past of Czech archaeology I: The invisible college as a route to new approaches	733–754
DISKUSE	
<i>Martin Gojda</i> , Archeologie, společnost a univerzitní vzdělání. Poznámky k aktuálním trendům – Archaeology, society and university education. Notes to recent trends	755–768
<i>Petr Šída</i> , Několik poznámek k interpretaci libeňského hrotu – A few remarks on the interpretation of the Libeň leaf point	769–774
AKTUALITY	
<i>R. Křivánek</i> , 7. mezinárodní konference Archaeological prospection, Nitra 2007	775–776
<i>Lubomír Andříšek</i> , Konferencia o európskej dobe železnej v Linzi	777
<i>Ivana Boháčová – Vojtěch Kašpar</i> , Seminář Standardy terénního archeologického výzkumu komplikovaných stratigrafií	777–780
<i>Veronika Staňková</i> , Konference Forum Archaeologiae Postmediaevalis	780–781
<i>Martin Gojda</i> , Katedra archeologie Západočeské univerzity v Plzni v letech 2005–2008	781–783
<i>Martin Gojda</i> , Výročí dvou průkopníků letecké fotografie a dálkového průzkumu	784–786
NOVÉ PUBLIKACE	
<i>Jan Kypka</i> , Ulrich Müller: Zwischen Gebrauch und Bedeutung. Studien zur Funktion von Sachkultur am Beispiel mittelalterlichen Handwaschgeschirrs (5./6. bis 15./16. Jahrhundert) (Bonn 2006)	787–790
<i>JK</i> , Vladimír Goš: Loštice – město středověkých hrnčírů (Opava 2007)	790–792

<i>Jiří Hošek</i> , <i>Archeologia technica</i> 19. Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami 25 (Brno 2008)	793–794
<i>Natalie Venclová</i> , <i>Olivier Buchsenschutz: Les Celtes de l'âge du Fer</i> (Paris 2007)	794–795
<i>mj</i> , <i>Michal Cihla: Zpráva o stavbě Karlova mostu</i> (Praha 2008)	795
<i>Ivana Boháčová</i> , <i>Jarmila Čiháková: Archeologické prameny k dějinám Prahy. Svazek 1. Starobylé komunikace pod domem Malostranské náměstí čp. 2/III. Archeologický výzkum NPÚ Praha č. 28/00</i> (Praha 2008)	795–797
<i>Jarmila Čiháková – Martin Müller: Archeologické prameny k dějinám Prahy. Svazek 3. Dřevěná cesta přes mokřinu v jihozápadním rohu Malostranského náměstí. Vyhodnocení archeologických výzkumů</i> (Praha 2008)	
<i>Petr Vachůt</i> , <i>Pavel Fojtík – Miroslav Šmíd: Slovanské hroby a pohřebiště na Prostějovsku</i> (Brno 2008)	797–798
<i>Drahomíra Frolíková-Kaliszová</i> , <i>Luděk Galuška – Pavel Kouřil – Jiří Mitáček edd.: Východní Morava v 10. až 14. století</i> (Brno 2008)	798–801
<i>Helena Březinová</i> , <i>C. Gillis – M. B. Nosch eds.: First aid for the excavation of archaeological textiles</i> (Oxford 2007)	801–802
<i>Jan Kypka</i> , <i>Stefan Krabath – Lothar Lambacher (mit Beiträgen von Bernd Kluge und Rolf Rehberg): Der Pritzwalker Silberfund. Schmuck des späten Mittelalters. Katalog zur Sonderausstellung anlässlich des 750. Jubiläums der Stadtrechtsverleihung an Pritzwalk im Stadt- und Brauereimuseum Pritzwalk vom 28. Mai bis 29. Oktober 2006</i> (Pritzwalk 2006)	802–803
<i>Ondřej Levínský</i> , <i>H. Meller Hrsg.: Paläolithikum und Mesolithikum. Katalog zur Dauer Ausstellung im Landesmuseum für Vorgeschichte Halle. Band 1</i> (Halle/Saale 2004)	803–804
<i>D. Dreslerová</i> , <i>A Paleoclimatology Workbook: High Resolution, Site-Specific, Macro-physical Climate Modeling. Edited by Reid A. Bryson and Katherine McEnaney DeWall</i> (2007)	804–807
<i>Ondřej Chvojka</i> , <i>Pravěk Nová řada 15/2005</i> (Brno 2007)	807–808
<i>Estelle Ottenwelter</i> , <i>Lynsie Selwyn: Metals and Corrosion. A handbook for the Conservation Professional</i> (Ottawa 2004)	808–809
<i>M. Dobeš</i> , <i>Peter Trebsche: Die Höhensiedlung „Burgwiese“ in Ansfelden (Oberösterreich). Ergebnisse der Ausgrabungen von 1999 bis 2002. Mit Beiträgen von W. Neubauer, K. Löcker, P. Melichar, S. Seren, A. Eder-Hinterleitner, M. Schmitzberger, A. Galik, J. Wiethold und V. Wähnert</i> (Linz 2008)	809–810
<i>Filip Velínský</i> , <i>Na okraj k referátu Martina Ježka o sešitu Průzkumy památek XV/1</i> , 2008	810–812
OBSAH ARCHEOLOGICKÝCH ROZHLEDŮ LX/2008	813–822
OBSAH ARCHEOLOGICKÝCH ROZHLEDŮ LI/1999 – LX/2008	823–919

Utváření Slovanů (se zvláštním zřetelem k Čechám a Moravě)

The making of the Slavs
(with a special emphasis on Bohemia and Moravia)

Florin Curta

Etnogeneze Slovanů zůstává frekventovaným tématem historického a archeologického výzkumu. Etnicitu nahlíží nyní archeologové i historici v zásadě jako akt vědomého přihlášení, což vysvětluje důraz kladený na identitu jako kategorii historické analýzy. Na základě rozboru historického a archeologického dokladového materiálu vztahujícího se k 6. a 7. stol. předkládá článek argumentaci v tom smyslu, že v zájmu dalšího rozvoje poznání by se bádání o (slovanské) etnogenezi mělo oprostít od opakování stereotypů uložených v pozdně antické etnografii. Současně autor předkládá nový analytický model, odvozený ze současných přístupů ke konstrukci etnicity prostřednictvím hmotné kultury, a ilustruje některé důsledky, které z něho pro české a moravské země vyplývají.

ethnicita – keramika pražského typu – Slované – raný středověk – Jordanes – Prokopios z Kaisareie – lučikovité spony – hřebeny

The ethnogenesis of the Slavs remains a popular topic of historical and archaeological research. Ethnicity is now viewed by both archaeologists and historians as fundamentally performative, which explains the emphasis placed on identity as a category of historical analysis. On the basis of an analysis of the historical and the archaeological evidence pertaining to the 6th and 7th centuries, this paper argues that in order to make any progress the research on (Slavic) ethnogenesis needs to distance itself from the practice of perpetuating the stereotypes embedded in the late antique ethnography. At the same time, the author advances a new model of analysis derived from recent approaches to the construction of ethnicity through material culture, and illustrates some of its implications for the Czech and Moravian lands.

ethnicity – Prague-type pottery – Slavs – Early Middle Ages – Jordanes – Procopius of Caesarea – bow fibulae – combs

FLORIN CURTA, Department of History, 202 Flint Hall, University of Florida, P.O.Box 117320, Gainesville, FL 32611–7320; fcurta@history.ufl.edu

Detailní měření magnetické susceptibility v odkrytých archeologických situacích

Detailed measurement of magnetic susceptibility
in an open archaeological situation

Roman Křivánek

Diskutovaná magnetometrická metoda může být využita především při sledování jednotlivých archeologických objektů nebo dílčích horizontálních i vertikálních situací během probíhajícího archeologického výzkumu. Měřením magn. susceptibility lze stanovit odlišnosti magnetických vlastností různých materiálů ve výplni nebo konstrukci objektů, komponenty stratigrafie zahloubených objektů či kulturních vrstev, stav zachování objektů atd. Předkládané příklady pocházejí z rozličných, převážně zkoumaných archeologických situací a dokládají možnosti efektivní aplikace povrchových měření magn. susceptibility in situ (zahloubené objekty, relikty fortifikací, výrobních areálů, objektů funerálních a dalších specifických situací).

geofyzikální průzkum – magnetická susceptibilita – kapametr – archeologie – zahloubený objekt

In archaeology, the magnetometric method can be used in the observation of individual archaeological features or sectional horizontal and vertical contexts while excavation is in progress. By measuring magnetometric susceptibility, it is possible to determine differences in the magnetic properties of various materials in the fill or the structure of features, to determine the components in the stratigraphy of sunken features or cultural layers, or to determine the state of preservation of features, etc. The examples presented are drawn from diverse, mostly excavated archaeological contexts and demonstrate the possibilities inherent in the effective applications of surface measurements of magnetic susceptibility in situ (sunken features, relics of fortifications, production sites, funeral-related features and other specific contexts).

geophysical survey – magnetic susceptibility – kappameter – archaeology – sunken feature

ROMAN KŘIVÁNEK, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i., Letenská 4, CZ-118 01 Praha 1
krivanek@arup.cas.cz